



ZWIĄZEK
MIAST
POLSKICH

SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA BUDŻETU ZWIĄZKU

2017

Wprowadzenie

W roku 2015 udało się zrównoważyć budżet Związku po dwuletnim okresie dochodzenia do równowagi zaburzonej w wyniku wykorzystania w latach 2010-12 dużego kredytu. Był on konieczny, gdyż realizowany w latach 2007-11 projekt norweski, finansowany przez trzy lata „z góry”, przeszedł w końcowej fazie - zgodnie z regulaminem i umową - na finansowanie „z dołu”. Projekt ten był szczególnie ważny, ponieważ w różnych jego działaniach uczestniczyło łącznie około 700 osób z 204 miast członkowskich Związku.

Deficyt roku 2012 dodatkowo pogłębiły koszty kampanii „Stawka większa niż 8 mld”, związanej z wypromowaniem i przeprowadzeniem akcji zbierania podpisów pod obywatelskim projektem ustawy o zmianie ustawy o dochodach JST. Koszty tej akcji, które przekroczyły ćwierć miliona złotych, nie były ujęte w budżecie na rok 2012.

Obecnie Związek znalazł się ponownie w sytuacji wymagającej skorzystania z kredytu, ze względu na okres przejściowy w harmonogramie realizacji projektów. Najważniejszy z nich, który będzie dotyczył wdrażania polityki miejskiej, rozpocznie się najwcześniej pod koniec 2018 roku.

Przychody Związku, osiągnięte w roku 2017 były wyższe niż w 2016 roku i po raz drugi przekroczyły **10 mln. zł** (poprzednio w 2014 roku), przede wszystkim ze względu na wyższy udział dotacji i grantów pozyskanych na projekty. Dochody ze składek członkowskich (nasze „**dochody własne**”) przekroczyły kwotę 4,2 mln zł. i **stanowiły** w ub. r. **41,5 % przychodów**. Dynamika tego wskaźnika jest następująca:

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Udział składek (%)	63	49	42	45	38	42	35	38	50	51	42

Dzięki realizowanym projektom na stałe udało się uzyskać stan, w którym pozyskane z różnych programów **dotacje stanowią większość lub co najmniej połowę środków, z których finansujemy funkcjonowanie Związku.**

Budżet jest z jednej strony mniej autonomiczny, z drugiej jednak pozwala znacząco poszerzyć zakres działalności Związku oraz **sfinansować część kosztów ogólnych** (w tym płac pracowników Biura) i **administracyjnych** w ramach realizowanych projektów.

Wszystkie projekty są **programowane dla miast i realizowane wspólnie z miastami.**

Trzeba zaznaczyć, że każdy z projektów ma odmienne zasady rozliczania, co utrudnia dokładne planowanie budżetu, a nawet dokonywanie korekt w budżecie w ciągu roku. Zarząd, który otrzymywał co kwartał informację o bieżącym wykonaniu budżetu, skorygował budżet jeden raz (wynikowo), w granicach posiadanych upoważnień. Plan po zmianach i wykonanie są przedstawione w tabeli zamieszczonej na końcu sprawozdania.

Przychody

Plan przychodów Związku na rok 2017 przewidywał, że wyniosą one 9,3 mln zł, z czego **4,1 mln** miało pochodzić ze składek członkowskich, a **5,1 mln zł**- z dotacji na realizowane projekty.

Łącznie przychody budżetu ZMP wyniosły w 2017 roku **10,1 mln zł**.

Wykonanie planu przychodów wyniosło:

-**108,3 %** w relacji do planu pierwotnego,

-**102,9%** w stosunku do planu skorygowanego w ciągu roku.

Składki członkowskie zostały opłacone przez wszystkie miasta. Po raz kolejny **nie ma żadnych zaległości** ze strony miast. Ta regularność w opłacaniu składek utrzymuje się od lat (od 2000 roku zaległość nigdy nie przekroczyła 1%).

Różnica pomiędzy skorygowanym planem a ostatecznym wykonaniem przychodów wystąpiła w pozycji „**dotacje (granty)**”. Zostały one wykonane **w 105,4 %**, Środki te są przeznaczone wyłącznie na konkretne projekty. Część z nich wpływa w formie zaliczek na subkonta projektów i nie mogą one być wydatkowane na inne działania (stąd ponownie znaczna **pozostałość na kontach bankowych** w rozliczeniu ubiegłego roku).

Koszty

Plan kosztów na rok 2017 zakładał ich wykonanie na poziomie **9,6 mln zł**, który później Zarząd zwiększył - do **10,3 mln**. Ostatecznie koszty funkcjonowania Związku w ub. r. wyniosły **10 666,7 tys. zł (103,5%** skorygowanego planu). W relacji do faktycznie uzyskanych przychodów wydatki wyniosły **105,0%**.

Bezpośrednie koszty wykonania zadań statutowych wyniosły **7 491,1 tys. zł (106,0%** planu), a **koszty obsługi** wykonania zadań statutowych - **3 175,6 tys. zł (98,2 %** planu).

Koszty obsługi funkcjonowania Związku wyniosły więc **29,7 % (w 2016 - 38,9%, w 2015 - 35,2%) wszystkich wydatków**, w tym **koszty osobowe** wraz z nagrodami i pochodnymi (2 441,1 tys. zł) - **22,9% wszystkich kosztów**. Skorygowany plan **kosztów osobowych** wykonano w **96,6%**. Refundacja kosztów osobowych pracowników Biura z projektów w 2017 r. wyniosła **737 tys.** (w 2016 r.- 598, w 2015 r. - 443 tys., a w 2014 r. - 719 tys. zł.).Dynamikę udziału kosztów obsługi przedstawia poniższa tabela (różnice w kolejnych latach wynikają z różnego poziomu dofinansowania projektów z dotacji):

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Koszty obsługi (%)	42,3	31,0	27,2	28,0	25,2	31,4	23,3	28,5	29,9	38,9	29,7
Koszty osobowe (%)	29,2	21,5	19,5	19,1	17,7	22,7	16,8	20,4	24,1	29,8	22,9
Refundacja płac (tys. zł)	bd	Bd	bd	Bd	bd	529	711	719	443	598	737

Trzeba podkreślić, że większość „kosztów obsługi wykonania zadań statutowych” w naszym planie kont to - w rozumieniu przepisów - także koszty realizacji tych zadań (w tym płace, materiały itp.). Faktyczne koszty **administracyjno-biurowe** to **1 288,8 tys. zł (12,0% wszystkich kosztów)** i kształtują się następująco:

- ok. 614,8 tys. zł - płace z pochodnymi (księgowość, kadry, sekretariat, obsługa techniczna),
- ok. 342 tys. zł - czynsz za lokal Biura i zakup wyposażenia,
- ok. 73 tys. zł - materiały i energia,
- ok. 64 tys. zł - usługi pocztowe i telekomunikacyjne,
- ok. 195 tys. zł - pozostałe usługi (leasing samochodów, serwisy, internet itp.).

Oczywiście zdecydowana większość tych wydatków **jest związana bezpośrednio z realizacją zadań statutowych.**

W zestawieniu kosztów **wyjaśnienia wymagają** następujące **pozycje:**

- a) **Składka CEMR** za 2017 r. została uregulowana w 1/3; pozostało do uregulowania 167 tys. zł.; wobec konieczności korzystania z kredytu występujemy o odroczenie i rozłożenie na raty;
- b) Koszty **konferencji i innych wydarzeń**, które wyniosły **60 tys. zł (75,2% planu)**, zostały poniesione m.in. na następujące działania:
- dofinansowanie Forum Samorządowego 16 marca 2017 r. w Warszawie - 5,9 tys. zł
 - Konferencja *Wyzwania dla budżetów miast* w Piotrkowie Trybunalskim - 9,0 tys. zł
 - Spotkanie Biur Promocji w Siedlcach - 10,6 tys. zł
 - Samorządowe Forum Kultury Elbląg - 7,8 tys. zł
 - "Śniadanie miejskie" (Habitat III) - 3,7 tys. zł
 - Spotkanie polskich i francuskich samorządowców w Krakowie - 3,7 tys. zł
 - Polsko-niemiecka grupa robocza - 1,7 tys. zł
 - nagroda ZMP na Festiwalu Kolęd i Pastoralek w Będzinie - 5,0 tys. zł
 - udział w pracach CEMR (Biuro Wykonawcze, Komisje, Komitet Polityczny) - 1,9 tys. zł
 - dofinansowanie Nagrody im. Grzegorza Palki - 3,0 tys. zł
 - Mistrzostwa Samorządowców w Piłce Siatkowej w Redzie - 3,0 tys. zł
 - Mistrzostwa Polski Samorządowców w Tenisie Ziemnym w Koninie - 2,9 tys. zł

Trzeba podkreślić, że XV Kongres Miast Polskich (jednocześnie I Kongres Polityki Miejskiej), 16 konferencji regionalnych, dotyczących PPP i kilka innych, ważnych wydarzeń sfinansowaliśmy z dotacji, dlatego nie ma ich w powyższym zestawieniu. Łączne nakłady na te, **bezpłatne dla blisko 3000 uczestników z wielu miast**, wydarzenia wyniosły **ponad 1,5 mln zł.**

- c) W 2017 r. koszty posiedzeń organów Związku wyniosły **277,9 tys.**, z tego:
- koszty 3 posiedzeń ZO w: Serocku, Krakowie, Warszawie -199,1 tys. zł,
 - koszty posiedzeń Zarządu - 73,9 tys. zł,
 - koszty posiedzeń komisji - 4,8 tys. zł¹.

¹tak niskie koszty posiedzeń komisji są możliwe dzięki miastom goszczącym posiedzenia, które znaczną ich część biorą na siebie.

d) Wydatki na **ekspertyzy i opracowania** zostały wykonane w **103,5%** planu, osiągając kwotę **124,2 tys. zł** (są one zlecane dla wsparcia stanowisk Związku w sprawach legislacyjnych albo w sprawach zgłaszanych przez miasta członkowskie, mających znaczenie powszechne a nie jednostkowe). Najważniejsze z nich dotyczyły:

- zgodności z Konstytucją ewentualnej likwidacji gmin obwarzankowych - 12,3 tys. zł
- oceny zgodności z Konstytucją i EKSL koncepcji ograniczenia liczby kadencji pełniących przez osoby sprawujące urząd wójta (burmistrza, prezydenta miasta) - 9,8 tys. zł,
- ustalenia wysokości stawek procent. opłat rocznych za użytkowanie wieczyste nieruchomości, na których prowadzone są składowiska odpadów -12,3 tys.
- projektu nowelizacji ustawy - opłaty za parkowanie - 9,8 tys. zł
- analizy możliwości i trybu udzielania pomocy finansowej przez gminy na rzecz stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego - 6,1 tys. zł
- opracowanie materiałów na 100-lecie Związku – 5,0 tys. zł
- inne usługi i doradztwo prawne - 56,0 tys. zł

Należy dodać, że istotna część opracowań powstaje w ramach realizowanych projektów, dlatego nie są one ujęte w powyższym zestawieniu.

e) W związku z przyjęciem przez Zarząd Związku nowej strategii budowania relacji ZMP zwiększone zostały wydatki na ten cel. Pozycja w budżecie przyjętym przez ZO "wizerunek miast i Związku, marka miasto, "Samorząd Miejski", publikacje, promocja problematyki miejskiej i samorządowej", została wykonana w **98,0%**, tj. w kwocie **382,3 tys. zł** z przeznaczeniem na:

- artykuły, podstrona ZMP, film promocyjny o Związku, sonda, quiz i inne działania we współpracy z Wirtualną Polską (WP.pl) -135,3 tys. zł
- kampanie promocyjne w mediach społecznościowych - 33,3 tys. zł
- współpraca z dziennikiem „Fakt” (debata, publikacje drukowane i www) - 67,7 tys. zł
- debaty w *Rzeczpospolitej* - 35,4 tys. zł
- regionalne spotkania rzeczników prasowych - 10,9 tys. zł
- konferencja prasowa w PAP - 3,0 tys. zł
- przygotowanie i dystrybucja materiałów prasowych (agencja PR) - 26,3 tys. zł
- materiały video z ZO ZMP w Serocku - 3,1 tys. zł
- opracowanie systemu identyfikacji wizualnej - 43,0 tys. zł
- monitorowanie mediów - 5,4 tys. zł
- modyfikacje strony www - 3,0 tys. zł
- baza mailowa, wysyłka newslettera - 3,2 tys. zł
- materiały promocyjne -12,5 tys. zł.

Także część działań informacyjno-promocyjnych udało się sfinansować z dotacji, w tym zwłaszcza wydarzenia medialne, związane z Kongresem Miast Polskich oraz wystawę na 100-lecie Związku (grant z programu „Niepodległa”).

Omówienie wszystkich działań związanych z realizacją strategii i przedstawienie uzyskanych efektów znajduje się na stronie internetowej Związku.

Wynik

W r. 2017 na koncie bankowym pozostało **1 844,0 tys. zł.**

Należności wynoszą **26,6 tys. zł.** (ZUS i pozostałe należności od kontrahentów)

Zobowiązania wyniosły na końcu roku ogółem **1 505,1 tys. zł.**, w tym:

a) kredyt odnawialny – **1 070,2 tys. zł;**

b) zobowiązania ZMP – **427,1 tys. zł.**, z czego:

- **32,8 tys. zł** – rachunki i rozliczenia bieżące z terminem płatności w styczniu 2018 r.,

- **140,6 tys. zł** – podatki i składki ZUS za grudzień, płatne w styczniu 2018 r.;

- **86,0 tys. zł** – zobowiązania wobec partnerów w projektach - płatne w styczniu 2018 r.

- **167,7 tys. zł** – składka CEMR za rok 2017,

Wynik bilansowy w poszczególnych latach wynosił:

- 2012 r.	- 486 508 zł
- 2013 r.	+ 346 632 zł
- 2014r.	+ 204 619 zł.
- 2015 r.	+ 100 164 zł
- 2016 r.	- 373 469 zł
- 2017 r.	- 534 806 zł

W projekcie budżetu na 2018 r. zaplanowano **oszczędności**, które - przy dobrym wykorzystaniu grantów - umożliwią utrzymanie równowagi finansom Związku, jednak nadal przy wykorzystaniu kredytu odnawialnego. Stopień jego wykorzystania będzie zależał od harmonogramu płatności środków grantowych, który jest niemożliwy do zaplanowania (często występują w nim niezależne od nas przesunięcia i opóźnienia).

W II połowie r. 2018 rozpocznie się realizacja **projektu predefiniowanego**, finansowanego ze środków mocno opóźnionego Mechanizmu Finansowego EOG. Jego realizacja umożliwi stabilizację finansów Związku do końca roku 2019.

Dzięki przyjętej przez XL Zgromadzenie Ogólne Związku uchwale w sprawie **dobrowolnej opłaty** od miast członkowskich w 2018 roku, z przeznaczeniem na sfinansowanie kampanii informacyjno-edukacyjnej, możliwe będzie zoptymalizowanie kosztów działań informacyjno-promocyjnych..

Poznań, 9 lutego 2018 r.

WYKONANIE BUDŻETU ZWIĄZKU MIAST POLSKICH W ROKU 2017

Pozycja	Wykonanie 2016r.	Plan 2017r. po zmianach	Wykonanie 2017r.	Wyk. %
A. Przychody z działalności statutowej ogółem	8 225 292	9 862 256	10 149 989	102,9
w tym:				
I. Składki członkowskie określone Statutem	4 163 458	4 199 371	4 218 288	100,5
w tym składki na poczet przyszłego roku	36 663	0	18 917	0,0
II. Inne przychody określone Statutem	4 061 834	5 662 885	5 931 701	104,7
w tym:				
dotacje, granty	3 069 510	5 000 000	5 269 557	105,4
wpływy za udział w konferencjach, ZO, komisjach itp.	62 644	89 000	88 284	99,2
przychody finansowe (odsetki bankowe)	5 726	800	775	96,9
należności z roku ubiegłego + zaległe składki	26 892	49 488	49 488	100,0
pozostałość z ub. roku na koncie	897 062	523 597	523 597	100,0
B. Koszty ogółem	7 986 097	10 303 618	10 666 737	103,5
w tym:				
I. Koszty bezpośrednie wykonania zadań statutowych	4 873 365	7 069 839	7 491 123	106,0
w tym:				
pokrycie zobowiązań z roku ubiegłego	240 190	201 839	201 839	100,0
spłata kredytu krótkoterminowego + odsetki	0	590 000	588 605	99,8
składka CEMR	206 894	350 000	350 402	100,1
delegacje krajowe, transport, ryczałty	125 800	110 000	112 923	102,7
delegacje zagraniczne	48 836	43 000	43 610	101,4
koszty posiedzeń organów Związku (ZO, Zarządu i komisji)	229 991	260 000	277 885	106,9
konferencje, szkolenia itp.	178 475	80 000	60 191	75,2
ekspertyzy, opracowania	192 942	120 000	124 209	103,5
umowy - zlecenia	77 303	55 000	49 532	90,1
koszty działalności dotowanej dotacjami/grantami	2 986 926	4 840 000	5 266 904	108,8
udział własny działalności dotowanej dotacjami / grantach	331 250	30 000	32 708	109,0
rozl. z roku ubiegłego z partnerami (pr. norweski)	19 874	0	0	0,0
wizerunek miast i Związku, marka MIASTO, "Samorząd Miejski", publikacje, promocja problematyki miejskiej i samorządowej	234 884	390 000	382 315	98,0
II. Koszty obsługi wykonania zadań statutowych	3 112 732	3 233 779	3 175 614	98,2
w tym:				
materiały i energia	68 638	70 000	73 355	104,8
usługi telekomunikacyjne i pocztowe	63 942	65 000	64 483	99,2
pozostałe usługi	202 076	170 000	195 553	115,0
wynagrodzenia + pochodne	2 178 924	2 295 000	2 217 731	96,6
13-tka za rok ubiegły + nagrody jubileuszowe	204 970	223 408	223 408	100,0
wyposażenie Biura	45 766	10 111	10 398	102,8
czynsz za lokal Biura ZMP	298 344	340 000	331 755	97,6
dotacja na fundusz socjalny	40 027	50 260	48 304	96,1
provizje bankowe	10 045	10 000	10 627	106,3
pozostałość na kontach bankowych	523 597	X	1 844 010	X
należności	49 488		26 600	
zobowiązania bieżące (grudzień - płatność w styczniu)	201 839		173 367	
zobowiązania wobec naszych partnerów projekty			86 055	
składka CEMR za 2017r. (zobowiązanie ZMP) (40 224 EURO)	167 094		167 770	
składka CEMR za 2013r. (zobowiązanie ZMP) (11 404 EURO)	100 903		0	
kredyt obrotowy odnawialny na okres 2016-2019 (debet na koncie)	557 465		1 070 285	

Poznań, dnia 31.01.2018r.

SPORZĄDZIŁA : Małgorzata Ziętek